

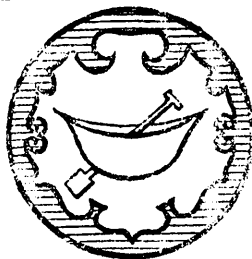
DZIENNIK

ZARZĄDU

Redakcja i administracja
ul. Pomorska 18.

Administracja czynna od godz. 9—12 wp.
Redakcja od godz. 2—3 po południu.

Pr numerata: Kwartalnie . Mk. 600.—
Miesięcznie . „ 200.—



M. ŁODZI

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery szpalty na stronie) Mk. 30.—Przed tekstem Mk. 100.— za wiersz (dwie szpalty na stronie). Drobne 10 marek za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie mk. 100.—

Cena egzemplarza 50 Marek

Nr 23. (139.)

Łódź, wtorek 6 czerwca 1922 r.

Rok IV.

Ochrona lokatorów i budowa mieszkań zagranicą.

(mc.) Styczeńowy numer miesięcznika Związka miast polskich „Samorząd miejski“ zawiera ciekawe zestawienie ustawodawstwa niektórych krajów o ochronie lokatorów. W tych krajach stan wojenny ustał przed czterema laty. Mają one też walutę dobrą a przynajmniej znacznie silniejszą niż Polska, mają też zawsze pewien, choć nie wystarczający zapas wolnych mieszkań. W krajach tych obowiązuje mimo to, jako rzecz sama przez się zrozumiała i powszechnie uznawana, ochrona lokatorów.

W Belgji może właściciel żądać podwyżki tylko do 30 proc. w stosunku do ceny najmu z dn. 1 maja 1914, dalsze zaś zwyczajki chyba na pokrycie ciężarów i kosztów związanych z utrzymaniem domu. Prawo wypowiedzenia przysługuje mu tylko w razie niewykonania umowy przez lokatora lub niedużycia użytkowania.

W Anglii, w kraju stosunkowo tanim, wydano czterokrotnie od czasu wojny prawa mieszkaniowe, ostatni raz w r. 1920 i obowiązuje ono do końca 1923. Na razie nikomu na myśl nie przychodzi atakować ustawy. I w Anglii obowiązuje dla mieszkań o rocznym przedwojennym czynszu 100 funtów t. j. dla ogromnej większości mieszkań, czynsz podstawowy z 3 sierpnia 1914. Zwyczajki są dopasowalne do 15 proc. w stosunku do samy czynszu z r. 1914, dalej do 8 proc. w stosunku do wydatków na remont główny i do 25 proc. na remont zwyczajny, tadzież z powodu podatków, opłat za wodę i td.

W Czechosłowacji obowiązuje również komorne podstawowe z dn. 1 sierpnia 1914. Komorne to można podwyższyć o 20 proc. bez zezwolenia Urzędu mieszkaniowego. Na dalsze podwyżki udziela zezwolenia Urząd Rozjemczy, lub sąd tylko w razie podwyższenia podatków, kosztów administracji więcej niż o 20 proc., w razie remontu na amortyzacyjny zwrot tego wydatku itd. Naruszenie ustawy zagrożone jest grzywną do 2.000 koron czeskich (milion 400 tysięcy mp.) lub aresztem do 6 miesięcy.

We wszystkich tych państwach właściciel nie ma prawa wypowiedzenia. Najem jest ustawowo nierozwiązalny, chyba za zgodą lokatora lub z powodu niezachowania przezeń warunków normalnego mieszkania.

„Samorząd miejski“ przytacza jeszcze postanowienia poprzedniej ustawy niemieckiej, która w chwili ukazania się artykuła była na wyga-

śnięcia. Autor wyraża przekonanie, że Niemcy przejdą do wolności amów najmu. Niezawodnie, że z powrotem poprzednich normalnych stosunków mieszkaniowych mogą ustać ograniczenia ustawowe. Jak długo jednak nie ma tych normalnych stosunków, każde państwo, które troszczy się poważnie o swe gospodarstwo społeczne musi utrzymać w mocy albo nawet rozwinąć ustawy ochronne. To też Niemcy uchwały 3 marca 1922 nową ustawę o ochronie lokatorów nie w duchu przewidywań „Samorządu miejskiego” lecz w kierunku przeciwnym. Niemcy same uważają ustawę tę jako początek nowego ustawodawstwa społecznego w dziedzinie mieszkaniowej, i widzą w niej wzór dla rozwoju prawa mieszkaniowego.

Osią nowej ustawy jest pojęcie czynszu ustawowego. Na pisemne żądanie którejkolwiek ze stron wchodzi w miejsce dotychczasowego umówionego czynszu, bez względu na tegoż wysokość, czynsz ustawowy. Jeśli strony nie mogą porozumieć się co do wysokości ustawowego czynszu, ustali go urząd rozjemczy dla spraw najmu wedle z góry ustanowionych zasad ogłoszonych przez najwyższą władzę krajową. Punkt wyjścia dla określenia ustawowego czynszu stanowi czynsz płacony dnia 1-go lipca 1914 dla mieszkania, albo dla mieszkań tego rodzaju w danej miejscowości. Od tego czynszu należy potrącić zawartą w nim kwotę na koszty administracji i na remont domu, jakoteż ewentualne koszty na materiał, lub centralne ogrzewanie. Władza krajowa ustala wysokość tych potrąceń wedle pewnego odsetka. Pozostała po tych potrąceniach kwota czynszu z 1 lipca 1914 stanowi zasadnicze komorne. Do tego zasadniczego komornego należy doliczyć: 1) dopłaty na wyrównanie podwyższenia procentów od przedwojennych długów, jeśli podwyższenie procentów nastąpiło powszechnie i ogólnie dla danej miejscowości, 2) dopłaty na zwrot bieżących podatków i powinności, jakoteż kosztów ogólnej administracji domu, tudzież, 3) dopłaty na remont zwykły.

Wynajmujący ma użyć dopłat na remont zwykły w sposób celowy i odpowiedni i wykazać się na żądanie przed komitetem lokatorów ze sposobu użycia ich.

Celem zebrania zaś środków na remont główny i nadzwyczajny mają lokatorowie uiszczać dalsze dopłaty oznaczone przez najwyższą władzę krajową w stosunku procentowym do zasadniczego komornego.

Celem uzyskania prawa dysponowania kwotami złożonymi na konto remontu domu musi właściciel mieć przyzwolenie lokatorów. W razie odmowy z ich strony, orzeka o użyciu konta najwyższa władza krajowa. Jeśli właściciel nie wykona mimo wezwania gminy koniecznego remontu głównego lub nadzwyczajnego, może gmina sama na jego koszt remont wykonać.

Dla lokali przemysłowych przewidziane są wyższe opłaty. Lokatorzy obowiązani są zwrócić właścicielowi koszty centralnego ogrzewania. Lokatorzy mają wogóle prawo nadzoru i kontroli przy nabywaniu, magazynowaniu i zużywaniu materiału opałowego. Te i wszelkie inne prawa wykonywa ich ustawowe przedstawicielstwo (komitet lub mąż zadania).

Widzimy tedy, że najładniejsze i najbardziej przemysłowe państwa środkowej i zachodniej Europy zamiast osłabić lub znieść, udoskonalają i pogłębiają ochronę lokatorów.

Ochrona lokatorów chroni ludność przed wyzyskiem, gospodarstwo społeczne przed zaburzeniami, ale zagadnienia mieszkaniowego nie rozwiązuje. Tylko budowa nowych mieszkań może je rozwiązać. Naturalnie fałszem jest, jakoby ustawa o ochronie lokatorów wstrzymywała budowę

nowych mieszkań. Każdy wie, że ochrona lokatorów nie ma stosować się do domów nowych, że nigdy ustawodawca nie podda później nowych domów ustawie o ochronie lokatorów, by nie zbarzył zadania badających domy, że głód mieszkaniowy będzie długo trwał i nie znajdzie przez długie lata zaspokojenia, że ludność pragnie dziś nowych budów bardziej jak wszystkiego innego i że uczyni się wszystko, by nie odstręczyć od budowania. Ale nie ustawa o ochronie lokatorów stoi na przeszkodzie budowie nowych mieszkań, tylko warunki, pod jakimi kapitał prywatny szuka obecnie zysków.

Wiadoma rzecz, że kapitał bankowy, ten opinją, ustawą i staraniem o własną reputację do skrajnej wstrzemięźliwości zmuszony rodzaj kapitała, pobiera dziś 36 proc. od pożyczek, wiadoma rzecz, że przemysł nie może znaleźć kapitału na finansowanie go, mimo że w krótkim czasie daje znaczne, do 80 i do 100 proc. dochodzące zyski, wiadoma rzecz, że cała Polska skarży się na szupłość kapitałów, których jej świat handlowy, przemysłowy potrzebuje dla swych obrotów. Wśród takich warunków niepodobieństwem jest, by kapitał prywatny, poszukiwany chętnie dla fantazyjnie wysokich zysków przy krótkoterminowym obrocie, lokował się w budowie mieszkań z stosunkowo miernym procentem i amortyzacją w ciągu długiego okresu. Budowa nowych mieszkań nie ma nie wspólnego z istnieniem ustawy o ochronie lokatorów w dawnych, przedwojennych mieszkaniach i kapitał prywatny zależnie od warunków uzyskiwania zysków nie buduje mieszkań i w krajach, w których nigdy nie obowiązywała ochrona lokatorów. Przykład stanowią w tym kierunku stosunki szwajcarskie względnie zurychskie. Szwajcaria zabrała się też do zagadnienia tego w jedynie praktyczny sposób: czynem. Klęski mieszkaniowej w takim rozmiarze jak u nas tam nigdy nie było. Ale gdy w roku 1918 okazało się, że panuje niedostatek mieszkań, bo kapitał prywatny ich nie buduje rada narodowa uchwałą z dnia 4 kwietnia 1919 przeznaczyła zaraz na cele budowy mieszkań kredyt 12 milionów franków po 2 i pół proc., zwrócony po 35 latach pod warunkiem, że kantony i gminy udzielią ze swej strony na ten cel kredytów w podwójnej wysokości. Do tych 36 milionów wyznaczyła rada związkowa uchwałą z 23 maja 1919 z funduszy dla bezrobotnych dalszych 10 milionów franków. Dnia 10 lipca 1919 wyszło znowa rozporządzenie w sprawie popierania budowy domów. Wedle tego rozporządzenia przyczynia się do budowy mieszkań federacja szwajcarska (państwo) w wysokości 5 do 15 proc. ogólnych kosztów budowy bezzwrotnem wsparciem, a fundus perdu, jeśli kanton lub gmina i ze swej strony udzielią na cel budowy również wysokiego bezzwrotnego wsparcia. Ponadto mogą państwo i kanton na tę samą bezzwrotnem wsparciem popartą budowę udzielić kredytu hypotecznego do wysokości 30 proc. Razem powinny te świadczenia Związka i kantonu wynosić więcej niż 65 proc. ogólnej wartości domu, ale gmina albo interesanci mają dodać resztę 35 proc. Z powyższych kredytów państwowych otrzymało n. p. miasto Zurych liczące 200.000 mieszkańców, od państwa i kantonu na bezzwrotne wsparcia dla budowy mieszkań (a fonds perdu) 4.530.446 franków, a na pożyczki hypoteczne 1,985.911 franków, razem 6,515.357 franków.

Stosunek budowy mieszkań przez kapitał prywatny i publiczny przedstawia się w ten sposób, że jeszcze w r. 1916 prywatny kapitał zaspakajał zapotrzebowanie nowych mieszkań w Zurychu, że czynność kapitału prywatnego w r. 1917 i 1918 już znacznie osłabła, i że gmina i spółdzielnie dla budowy tanich mieszkań wzięły w r. 1919 i 1920 na swe barki ciężar budowy nowych mieszkań. Jeszcze w r. 1917 liczone na 407 nowo wybudowanych mieszkań 376 wzniesionych przez prywatny kapitał, ale w

r. 1918 na 481 nowych mieszkań już tylko 164 pochodziło od prywatnego kapitału, w r. 1919 na 491 mieszkań było 57 i to nie dla celów najmu, lecz głównie dla własnego użytku wybudowanych przez prywatny kapitał zaś w r. 1920 na 471 mieszkań 62 prywatnych również nie dla najmu. Domy te wzniesione w latach 1919 i 1920 przez prywatny kapitał, nie przeznaczone w przeważającej części dla najmu, wchodziły mało w rachubę dla społecznej produkcji mieszkań. Wszystkie inne mieszkania wybudowały spółdzielnie i gmina Zurych. Gmina zurychska dała miastu w latach 1918, 1919 i 1920. — 720 mieszkań, głównie 3 pokojowych. To też urząd statystyczny miasta Zurychu w pracy swej o budowie mieszkań w Zurychu dochodzi do generalnego, zasadniczego przez urząd podkreślonego wniosku, że w Zurychu przestała w zupełności istnieć niesubwencjonowana (a więc czysto prywatna) produkcja mieszkań dla celów najmu.

Takie nauki i wskazówki daje zagranica dla miast, w których z naszego punktu widzenia istnieją wszelkie warunki dla prywatnej produkcji mieszkań.

W Polsce klęska mieszkaniowa przybrała zatrważające, nie znane gdzieindziej rozmiary. Wytwarza to wiele pomysłów, projektów i zamierzeń dla ulżenia niedostatkowi mieszkań. Zdolni architekci sądzą, że budowa nowych mieszkań może u nas bardzo dobrze się opłacać, gdyż wielu zamożnych ludzi „noworiszów“ mieszka w warunkach, które im nie odpowiadają i że chętnie zapłacą wyższe kwoty za odpowiadające im mieszkania, co odejmuje dawne domy. Jeden z najwybitniejszych przemysłowców łódzkich zaproponował, by każdy posiadający więcej pokoi niż osób w rodzinie, a chcący się zwolnić od rekwizycji, wniósł kwotę do przymusowej spółki budowlanej, wystarczającą na budowę tylu pokoi, ile chce zwolnić na stałe z podjęcia dla nieposiadających mieszkań; następnie by właściciele kamienic, którzy spłacili zdeprejonowaną marką swoje przedwojenne długi hipoteczne, wpłacili różnicę wartości w złocie między zaciągniętym długiem a spłaconą kwotą do funduszu budowy domów.

Znane są zamierzenia miast do zebrania funduszy na budowę nowych domów przez ustanowienie osobnego procentowego podatku od czynszów płaconych przez lokatorów. W komisji sejmowej ponoś znajdują się doniosłe wnioski, aby państwo wznosiło nowe domy dla pomieszczenia urzędów, a ewentualnie i urzędników, tadzież by instytucje, które po roku 1914 wyparły dla celów swego pomieszczenia prywatnych lokatorów z mieszkań, przystąpiły do budowy nowych domów celem przeniesienia do nich swych biur. Rząd sam wyznaczył już kredyt jednego miljarda marek na cele budowy mieszkań w miastach. Ważniejszą jeszcze jest akcja wszczęta z inicjatywy pona Diamanda o udzielenie gwarancji rządowej dla kredytów na rozbudowę miast. Uchwalono, że państwo przyjmując porękę do wysok: Sei 20 miliardów marek za obligacje zakładów kredytowych publicznych na cele mieszkaniowe i że warunki kredytowe będą miały charakter ulgowy. Obecnie wszystkie te akcje, wszelkie plany i zamierzenia nie mają centralnego punktu dla oceny, badania, śledzenia dróg urzeczywistnienia się, informowania opinii społeczeństwa i rządu. Mimo potwornych rozmiarów klęski nie ma właściwie instytucji państwowej, któraby z mocy powołania swego zajmowała się techniczną i finansową stroną sprawy mieszkaniowej,

Ministerjum zdrowia zawiodło zupełnie w sprawie mieszkaniowej. Należy zdaniem naszym stworzyć przy ministerjum robót publicznych Instytut państwowy dla popierania budowy mieszkań w Polsce, któryby zogniskował i skupiał wszystkie zamierzenia i projekty w tej dziedzinie.

Informował społeczeństwo szeregowo i fachowo o stanie sprawy mieszkaniowej za granicą i w kraju, ze swej strony wygotowywał konkretne projekty lub współdziałał celem przedłożenia ich państwowej Radzie mieszkaniowej. Zadaniem tej Rady byłoby omówienie i ustalenie konkretnego programu budowy mieszkań dla poszczególnego okresu i poszczególnych miejsc i kontrola konkretnych akcji mieszkaniowych w każdym kierunku. W skład jej wchodziłoby członkowie ministerstw, samorządów miejskich, zastępcy organizacji architektów i t. d. Instytut państwowy dla budowy mieszkań byłby jej organem wykonawczym do przygotowania prac i wykonania jej zleceń. Ponadto należy tworzyć Rady mieszkaniowe przy województwach, któreby dostarczały Instytutowi i Radzie państwowej faktycznych dat i konkretnych projektów dla terenu poszczególnych województw. Tylko przez stworzenie stałego organu państwowego i przy stałym współdziałaniu wszystkich do współpracy powołanych czynników zbiorowych i indywidualnych, zdołamy może z czasem złagodzić, a może nawet zapanować nad klęską mieszkaniową.

Dział sprawozdawczy.

PROTOKUŁ

konferencji zwołanej przez Magistrat m. Łodzi z polecenia Nadzwyczajnego Komisarza do zwalczania drożyzny w sali obrad Rady Miejskiej w dniu 18 maja 1922 roku.

Obecni: delegat Nadzw. Kom. do zwalczania drożyzny, p. Ignatowicz, przedstawiciel Komisarjatu Rządu na m. Łódź, p. przedstawiciele Województwa, radca Łyszkowski i starosta Grabczyński, Naczelny lekarz weterynarii p. dr. Drecki, przedstawiciele Prezydium Magistratu m. Łodzi p. Prezydent Rzewski i dyrektor zarządu głównego p. Pilcer, przedstawiciel Wydziału Handlowego Magistratu m. Łodzi pp. Jawnik Wilczyński i dyrektor Lauterbach, przedstawiciel Okręgowej Komisji Robot. Klasow. Związków Zawodowych p. Rapalski oraz 28 przedstawicieli stowarzyszeń spółdzielczych. —

O godz. 12 m. 30 w poł. konferencji zagalł p. Prezydent Rzewski, zagnaezyszy, iż w chwili kiedy rozwielmożniło się paskarstwo do niebywałych granic, jak rak złośliwy na ciele Rzeczypospolitej Rząd zrywa z dotychczasową polityką przyglądania się biernie szalejącej orgji drożyznianej i zwraca się do konsumentów

i społeczeństwa o pomoc i współpracę w zwalczaniu tej drożyzny. Dotychczas producenci i pośrednicy handlowi wywierali d. cydujący wpływ na gospodarkę państwa. Obecnie stosunki zmieniają się na lepsze. W tym celu zorganizowany Nadzwyczajny Komisarjat do zwalczania drożyzny polecił Magistratowi m. Łodzi zwołać dzisiejszą konferencję z przedstawicielami instytucji spółdzielczych.

Na przewodniczącego konferencji zaproszono p. Ławnika Wilczyńskiego, który ze swej strony zaprasza do stołu prezydjał. go przedstawicieli kooperatyw pp. Holenderskiego, Zajdła, Jaranowski go i Grudnia. —

Sekretarza e szef biura Wydziału Handlowego p. B. Zys. —

Głos zabiera delegat Nadzw. Kom. do zwalczania drożyzny p. Ignatowicz i wyjaśnia stanowisko Rządu. — Źródłem wzmagającej się drożyzny jest zbyt mała wytwórczość, którą trzeba podnieść. — Ustalanie cen wyucznych, maksymalnych i t. d. nie odniesie pożądanego skutku. Rząd odwołuje się do pomocy społeczeństwa, celem należytego zorganizowania handlu, by zbliżyć wytwórcę do spożywy i wyrugować pośrednictwo, przyczyniając się w głównej mierze do drożyzny artykułów pierwszej potrzeby. —

Omawiając szeroko sprawę handlu mięsem rzeźnym i zmonopolizo-

wania go przez miasto, mówca komunikuje, iż Rząd chce przyjść z pomocą spółdzielniom udzieleniem kredytu na ulgowych warunkach i z natury rzeczy zastrzega sobie odpowiedzialną kontrolę. —

Ławnik Wileczyński wyraża stanowisko miasta, podkreślając katastroficzne położenie lada pracującego wskutek szalejącej drożyzny, będącej wynikiem zniesienia sekwestra i zaprowadzenia wolnego handlu. — Miasto wielokrotnie uchwalało rezolucje, ostrzegające Rząd przed zniesieniem sekwestra, lecz uchwały te nie odniosły żadnego skutku, bowiem większość sejmowa i Rząd idą na rękę paskarstwa. Miasto zmaszone było do zlikwidowania swoich agend aprowizacyjnych, a skutki nie dały na siebie długo czekać. Obecnie nie można zwalczać drożyzny półśrodkami, bo tylko takimi są propozycje Nadzwyczajnego Komisarjatu do zwalczania drożyzny. Jednakże, skoro Rząd odwołuje się do pomocy społeczeństwa, miasto bardzo chętnie przyrzeka swój całkowity udział w podjętej akcji. — Propozycja Rządu przyjęcia Łodzi z pomocą 1/2 miliardowego kredytu na zakup artykułów pierwszej potrzeby i należytego zorganizowania handlu mięsem rzeźnym dowodzi, że Rząd zrywa z dotychczasową polityką sprzyjania paskarstwa i skłania się w stronę zrzeszeń spółdzielczych, które jedynie powołane są do skutecznej walki z drożyzną. Wspomniany kredyt winien być użyty w pierwszym rzędzie na uregulowanie cen mąki, chleba i mięsa. Sprawą dostarczenia mięsa bezpośrednio konsumentom miasto nie może się zająć, ponieważ nie posiada odpowiedniego aparatu, umożliwiającego zmonopolizowanie mięsa rzeźnego i odsprzedanie go rzeźnikom. Tylko w tym wypadku dałoby się skutecznie ustalenie ceny mięsa.

Ławnik Wileczyński proponuje całą akcję zcentralizować w jednym ręku i wybrać specjalną komisję, celem opracowania konkretnych wniosków. —

Przedstawiciel Okręgowej Komisji Związków Zawodowych p. Rapalski stwierdza, że projekty udzielenia kredytów ulgowych na zwalczanie drożyzny są już znane i w skutkach swoich nie przyniosą one spodziewanego rezultatu. Jedyne środki do zależenia drożyzny, to powrót do całkowitego sekwestru ziemiołdów.

Sklada rezolucję następującej treści:

Okręgowa Komisja Związków Zawodowych reprezentująca klasowy ruch zawodowy stwierdza:

że wprowadzenie wolnego handlu, uchwalonego przez większość sejmową, spowodowało rozwydrzenie paskarstwa i spekulacji, doprowadzając kraj do katastrofy gospodarczej,

że likwidacja Urzędu Walki z Lichwą i Spekulacją oraz uszczuplenie jej kompetencji daje możliwość rozzuchwalonemu paskarstwu miast i wsi podwyższania cen na artykuły pierwszej potrzeby bez ograniczeń,

że stosowanie małych kar przez Sądy na paskarzy i fałszerzy artykułów pierwszej potrzeby — atrwało i rozzuchwala paskarstwo. —

Ze względów powyższych Okręgowa Komisja Związków Zawodowych domaga się:

1. rozszerzenia i nadania szerszej egzekutywy Urzędowi Walki z Lichwą i Spekulacją, celem rozciągnięcia działalności na paskarzy miejskich i wiejskich,

2. zabronienia wywozu wszelkich produktów pierwszej potrzeby,

3. zniesienia cła od importu produktów pierwszej potrzeby,

4. koniecznego i bezwzględnego wprowadzenia sekwestru wszystkich ziemiołdów z rozpoczęciem nowych zbiorów,

5. wprowadzenia podwyżek zarobkowych w formie depatatów żywnościowych zamiast wynagrodzenia w gotówce.

Aprobowanie pracowników akcyjnych będzie kosztem pracowników za pośrednictwem koo-

peratyw robotniczych z gwarancją Rządu i pod nadzorem komisji, składającej się z przedstawicieli robotniczych związków zawodowych oraz Ministerstwa Pracy, a mającej szerokie pełnomocnictwa i egzekutywe. —

6. udzielania kooperatywom robotniczym i związkom komunalnym szerokich kredytów ulgowych. —

Jednocześnie Komisja Okręgowa stwierdza, że za opinię w sprawie walki z drożyzną, wyrażoną na konferencji w Województwie, żadnej odpowiedzialności nie bierze, bowiem zaproszenia rozesłane były w nieodpowiednim czasie.“

Pan Jaranowski krytykuje postępowanie Rządu, zarzucając mu udzielenie miliardowych kredytów producentom. Rząd sam asankejonował drożyznę, a obecnie zwraca się z propozycją udzielenia kredytów konsumentom i podjęcia walki z orgją drożyznianą. Wprowadzić już za późno, niemniej jednak udzielenie instytucjom spółdzielczym kredytów jest wskazane. Podjęta akcja może jedynie przyczynić się do zmniejszenia kosztów pośrednictwa i wobec tego należy podjąć inicyatywę. —

Mówca stoi na stanowisku zcentralizowania zakupów przez Magistrat przy współdziałaniu zreszczeń robotniczych. —

Ks. Jeryn (koop. „Posiew“) uważa, że podjęta akcja do całkowitego pozytywnego rezultatu nie doprowadzi. W kierunku wzmoczenia się drożyzny popętały błędy zarówno Rząd i Sejm, jak i społeczeństwo. Całkowity sekwestr spowodowałby obniżenie produkcji, co źle odbiłoby się na spożywey. Rząd powinien bezwzględnie zatamować drukowanie banknotów, których wartość jest coraz mniejsza. Proponuje wybór komisji ściślejszej, celem ostatecznego ustalenia planu akcji. —

Pan Zajdel jest zdania, że kredyty udzielane przez Rząd na warunkach oprocentowania 7% w sto-

sunku rocznym nie uratują sytuacji. Przy dokonywaniu transakcji, obliczonych na zwalczanie drożyzny mogą powstać straty. Mówca zapytuje, kto je spółdzielniom pokryje. Nie można ustalić swego poglądu w sprawie podjętej akcji bez danych co do ilości zboża, znadającego się do rozporządzenia w kraju. — Stworzeniem aparatu do zwalczania pośrednictwa przy zakupie mięsa rzeźnego powinien zająć się Rząd.

Pan Holenderski widzi ratunek jedynie w całkowitym sekwestrze ziemiopłodów. Prosi o wyjaśnienie, na co mają być użyte kredyty, nadmienając, iż lud robocezy na spożywanie mięsa może pozwolić sobie co najwyżej raz na tydzień, natomiast chleb spożywa codziennie. Proponuje podział produktów powierzyć Magistratowi w porozumieniu z przedstawicielami kooperatyw robotniczych. Akcja musi być szybka i przede wszystkim w kierunku obniżenia cen chleba i mąki.

Wobec nieprzygotowania audytorjum do rozpatrywania spraw mięsnych, dalszą dyskusję przerwano i wybrano komisję, składającą się z przedstawicieli Komisarjatu Rządu na m. Łódź, Województwa Łódzkiego, Magistrata m. Łodzi, Okręgowych Komisji Związku Zawodowych i przedstawicieli kooperatyw pp. Zajdla, Tysiaka, Gepperta, ks. Jeryna, Pola, Holenderskiego i Brojerskiego, którą to komisję zwołał Magistrat, celem opracowania planu akcji. Komisja ta porozumie się również z Cechem Rzeźników i osobami zainteresowanymi przed ustaleniem wniosków w sprawie zmonopolizowania handlu mięsem i dostarczania go bezpośrednio konsumentom.

Przedstawiciel Nadzwyczajnego Komisarjatu do zwalczania drożyzny p. Ignatowicz oświadcza, że kilkugodzinna konferencja nie była bezcelowa, gdyż wyrażoną opinię zakomunikuje komu należy.

Na tem posiedzenie o godz. 3 m. 15 zamknięto.

Obwieszczenia i okólniki.

Okólnik № 17.

Rada Miejska m. Łodzi na posiedzeniu swem, odbytem w dniu 25 kwietnia 1922 roku, powzięła następującą uchwałę № B. IV. w sprawie przekazania Kasie Chorych m. Łodzi opieki lekarskiej nad ogółem pracowników miejskich:

„Rada Miejska w związku z wnioskami Magistratu № 302 z dnia 28 marca 1922 roku oraz № 341 z dn. 4 kwietnia 1922 roku postanawia:

1) opierając się na ustawie z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. Ust. № 44/20 r. poz. 272) przekazać z dniem 8 kwietnia 1922 r. Kasie Chorych m. Łodzi opiekę lekarską nad ogółem pracowników miejskich;

2) przychylając się do życzenia Związków Zawodowych Pracowników Miejskich m. Łodzi, wyrażonego na konferencji, odbytej w dniu 8 marca 1922 r., baczyć, aby świadczenia dla chorych pracowników miejskich były nadal takie same, jak dotychczas (p. Przepisy Tymczasowe o udzielaniu pomocy lekarskiej pracownikom Zarządu Miejskiego oraz najbliższym członkom ich rodzin“);

3) pobierać od wszystkich pracowników miejskich przewidziane w art. 46 i 47 ustawy z dnia 19 maja 1920 roku o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby składki na rzecz Kasy Chorych m. Łodzi (2/5 części 6¹/₂% miesięcznej płacy ustawowej), podwyższając jednocześnie o odpowiednie kwoty wysokość poborów służbowych pracowników miejskich;

4) z dniem wejścia w życie Rozporządzenia Tymczasowego Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1922 roku w przedmiocie pomocy lekarskiej dla funkcjonariuszów państwowych (Monitor Polski № 69 z dnia 24 marca 1922 roku) zaprzestać udzielania pomocy lekarskiej na

koszt Magistratu nauczycielstwu miejskich szkół powszechnych;

5) polecić Wydziałowi Zdrowotności Publicznej opracowanie w porozumieniu z Kasą Chorych m. Łodzi konkretnego wniosku w sprawie otwarcia w jak najkrótszym czasie specjalnego ambulatorjum dla chorych pracowników miejskich;

6) wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.“—

Podając powyższe do wiadomości, niniejszym poleca się:

1) kierować chorych pracowników miejskich wraz z odnośnymi zaświadczeniami w dalszym ciągu do Wydziału Zdrowotności Publicznej (Plac Wolności № 1, 1 piętro pokój № 11), codziennie w godzinach między 11 rano a 2 po południu). Wydział Zdrowotności Publicznej będzie ze swej strony kierował chorych pracowników miejskich do jednego z 4 ambulatorjów Kasy Chorych m. Łodzi: przy ul. Karola № 28, Piotrkowskiej № 17, Szpitalnej № 2 (Widzew) ewent. Łagiewnickiej № 45. Recepty wydawane przez lekarzy Kasy Chorych m. Łodzi należy w dalszym ciągu realizować w Miejskiej Apteczce Szpitalnej (Piotrkowska № 17 w podwórzu), czynnej codziennie od godz. 9 rano do godziny 7 wieczorem bez przerwy;

2) nadesłać najpóźniej do dnia 1 czerwca 1922 roku do Oddziału do spraw personalnych Wydziału Prezydjalnego wypełnione przez poszczególnych pracowników miejskich wszelkich kategorii, zatrudnionych przez Wydział w dn. 1 maja 1922 roku, formularze żółte („zawiadomienie o przyjęciu do pracy“);

3) nadsyłać najpóźniej w 3 dni po wystąpieniu z pracy danego pracownika do Oddziału do spraw personalnych Wydziału Prezydjalnego wypełnione formularze zielone („zawiadomienie o wystąpieniu z pracy“);

4) nadsyłać w razie zwyczajnych poborów pracowników Zarządu Miejskiego, ewent., awansowania danego pracownika, do Oddziału do spraw

Personalnych Wydziału Prezydjalnego wypełnione dla każdego z poszczególnych pracowników formularze różowe („zawiadomienie o zmianie zarobków”);

5) wypłacać w dalszym ciągu chorym pracownikom miejskim w ciągu pierwszych 3 miesięcy choroby pełne pobory oraz nadsyłać, w myśl okólnika № 2 — 245/22-1 z dn. 18 stycznia 1922 roku, do Oddziału do spraw personalnych Wydziału Prezydjalnego w dniu 5 każdego miesiąca wykazy dni, opuszczonych przez poszczególnych pracowników miejskich wszelkich kategorii z powodu choroby, urlopu i t. p.

Zasiłki pieniężne należne chorym pracownikom miejskim, będzie Kasa Chorych m. Łodzi zwracała Magistratowi. Rewindykacją odpowiednich sum zajmie się Oddział do spraw personalnych Wydziału Prezydjalnego, który też udzieli na żądanie bliższych wyjaśnień i dostarczy Wydziałom odpowiednią ilość potrzebnych blankietów.—

Prezydent

(—) Rzewski.

Dyrektor

Zarządu Głównego

(—) Pilcer.

PRZEPISY

• udzielaniu urlopów pracownikom miejskim m. Łodzi.

Urlopy wypoczynkowe.

§ 1.

Każdy pracownik miejski (urzędnik, oficjalista, robotnik), który przesłużył przynajmniej 1 rok w służbie miejskiej ma prawo do korzystania z płatnego corocznego urlopu wypoczynkowego.

§ 2.

Urzednicy i oficjaliści miejscy mają prawo do korzystania z corocznego urlopu wypoczynkowego do 10 lat służby, zaliczonej do wysługi lat, przez 4, ponad 10 lat do

20 lat służby, zaliczonej do wysługi lat, przez 5, ponad 20 lat służby zaliczonej do wysługi lat, przez 6 tygodni. Stali robotnicy dzienni mają prawo do korzystania z 4tygodniowego corocznego urlopu wypoczynkowego. W wypadkach zasługujących na uwzględnienie może być pracownikowi miejskiemu udzielony urlop 2-tygodniowy po upływie 6 miesięcy, względnie 3 tygodniowy po upływie 9 miesięcy od dnia rozpoczęcia pracy w Zarządzie Miejskim. Urlopy przyznaje się za rok kalendarzowy.

§ 3.

Prawo udzielania urlopów wypoczynkowych urzędnikom miejskim przysługuje Prezydentowi względnie jego zastępcy, zaś oficjalistom i robotnikom miejskim — ławnikowi — przewodniczącemu względnie naczelnikowi odnośnego wydziału.

§ 4.

Naczelnicy poszczególnych wydziałów w dniu 1 marca każdego roku sporządzają plan projektowanych urlopów, uwzględniając w miarę możliwości terminy proponowane przez samych pracowników, oraz przesyłają go Oddziałowi do spraw personalnych Wydziału Prezydjalnego celem zatwierdzenia przez Prezydenta względnie jego zastępcę. Niezależnie od tego o dniu rozpoczęcia i ukończenia urlopu przez każdego urzędnika naczelnicy wydziałów donoszą Oddziałowi do spraw personalnych Wydziału Prezydjalnego w odnośnych raportach miesięcznych.

§ 5.

Z urlopów wypoczynkowych może korzystać jednocześnie najwyżej 1/5 wszystkich pracowników danego wydziału względnie oddziału. Pracownicy miejscy zatrudnieni na plan-tacjach miejskich winni zasadniczo wykorzystywać urlop wypoczynkowy w miesiącach zimowych względnie po zakończeniu zajęć sezonowych.

§ 6.

Zastępstwo na czas urlopu wyznacza naczelnik Wydziału względnie

jego zastępca z grona podwładnych sobie pracowników.

§ 7.

Każdy pracownik miejski obowiązany jest wykorzystać przysługujący mu urlop wypoczynkowy. O ile jednak, ze względu na zajmowane stanowisko, brak zastępstwa oraz na życzenie Prezydjum Magistratu, z urlopu korzystać nie może, otrzymuje wzamian odpowiedni ekwiwalent pieniężny.

Urlopy kuracyjne.

§ 8.

Prawo do korzystania z płatnego urlopu kuracyjnego przysługuje pracownikowi miejsk. na zasadzie orzeczenia kompetentnego lekarza Kasy Chorych m. Łodzi. Termin urlopu kuracyjnego, który nie może przekraczać zasadniczo 5 miesięcy, określa lekarz; na zasadzie decyzji Prezydjum Magistratu może — w wyjątkowych wypadkach — być przyznany pracownikowi 6 cio miesięczny płatny urlop kuracyjny. („Przepisy o udzielaniu pomocy lekarskiej pracownikom miejskim m. Łodzi“ § 5).

§ 9.

Pracownice miejskie w razie choroby otrzymują, niezależnie od przysługującego im prawnie dorocznego urlopu wypoczynkowego, 6-tygodniowy urlop płatny. („Przepisy o udzielaniu pomocy lekarskiej pracownikom miejskim m. Łodzi“).

§ 10.

Pracownik miejski, życzący sobie — ze względu na zły stan zdrowia — połączyć urlop wypoczynkowy z kuracyjnym, winien przed rozpoczęciem pierwszego przedłożyć Prezydjum Magistratu zaświadczenie kompetentnego lekarza Kasy Chorych m. Łodzi, na zasadzie którego może uzyskać urlop kuracyjno-wypoczynkowy (§ 8).

W razie choroby obłożnej, uniemożliwiającej pracownikowi urlopowanemu stawienie się w terminie na służbę, należy przed upływem urlopu wypoczynkowego przedłożyć swia-

dektwo lekarskie, poświadczone przez miarodajne miejscowe władze państwowe lub samorządowe.

§ 11.

Zastępstwo pracowników miejskich, przebywających dłuższy czas (ponad 1 miesiąc) na urlopach kuracyjnych, wyznacza — na wniosek Oddziału do spraw personalnych Wydziału Prezydjalnego — Prezydent względnie jego zastępca.

Urlopy nadzwyczajne.

§ 12.

Niezależnie od urlopu wypoczynkowego i kuracyjnego może być udzielony pracownikowi miejskiemu w wypadkach nagłych i ważnych, naprz. śmierci osoby bliskiej, wyjazdu w sprawach niecierpiących zwłoki, ślubu i t. d. krótkoterminowy płatny urlop nadzwyczajny.

§ 13.

Urlopu nadzwyczajnego do 3 dni może udzielić ławnik-przewodniczący względnie naczelnik wydziału; do 6 dni — Prezydent lub jego zastępca, zaś dłuższego — Prezydjum Magistratu, przyczem urlopy, udzielane przez ławników — przewodniczących względnie naczelników wydziałów nie mogą ogółem przekraczać 9 dni, przez Prezydenta zaś — 15 dni w ciągu roku.

§ 14.

W razie powołania pracownika miejskiego na ćwiczenia wojskowe lub do szeregów na mocy dekretu mobilizacyjnego przysługuje mu prawo korzystania z urlopu na czas tych ćwiczeń względnie mobilizacji po przedstawieniu odpowiedniego zaświadczenia władz wojskowych. W czasie korzystania z tego rodzaju urlopu otrzymuje on za pierwszy miesiąc pełne pobory, za następne zaś miesiące dodatek wyrównawczy, o ile jego pobory wojskowe są niższe od jego poborów miejskich. Stały pracownik miejski, powołany do służby wojskowej z poboru, korzysta z urlopu na czas tej służby

bez prawa do jakiegokolwiek odszkodowania.

Dział ogólny.

§ 15.

Dni opuszczone przez pracownika miejskiego w ciągu roku bez jakiegokolwiek usprawiedliwienia zostają mu zaliczane na poczet urlopu wypoczynkowego dorocznego. W razie samowolnego niczém nieusprawiedliwionego przedłużenia sobie przez pracownika miejskiego urlopu wypoczynkowego, kuracyjnego lub nadzwyczajnego potrąca mu się pobory za czas tego samowolnego przedłużenia, o ile wdrożone z tego powo-

du postępowanie dyscyplinarne nie pociąga za sobą dalszych kar, przewidzianych pragmatyką służbową lub innemi przepisami.

§ 16.

Przepisy niniejsze wchodzą w życie z uniem ogłoszenia ich przez Magistrat m. Łodzi w „Dzienniku Zarządu m. Łodzi”. Z dniem tym tracą jednocześnie moc obowiązującą wszelkie sprzeczne z niemi postanowienia Magistratu.

Za Zgodność:

(—) Miecz. Kalinowski.

Wicedyrektor

Zarządu Głównego

WALKA Z DROŻYZNĄ.

Nadzwyczajny Komisarjat do zwalczania drożyzny nadesłał Województwu Łódzk. pismo następującej treści:

Troska o zaopatrzenie ludności w niezbędną ilość środków żywności, jak również potrzeba zahamowania w wyższi cen na te artykuły stała się w dobie dzisiejszej dla Państwa zagadnieniem pierwszorzędnej wagi i wskazuje na konieczność rozwinięcia w tym kierunku intensywnej akcji całego społeczeństwa przy wybitnej pomocy Rządu.

Akcję tę powinny jak najspieszniej ująć w swe ręce Zarządy miast i silne kooperatywy spożywców, Rząd zaś udzieli im jak najdalej idącej pomocy pod warunkiem, że gospodarka miast i kooperatyw w tej dziedzinie będzie oparta na zdrowych zasadach, że wytworzy na rynku miejskim poważną konkurencję handlową i w ten sposób wydatnie wpłynie na ustalenie cen środków żywności, usuwając niepotrzebne pośrednictwo i wybujałą spekulację.

Zajęcia się tą akcją i pomocy Rządu przedewszystkiem potrzebują wielkie skupienia ludności, a więc miasta liczące ludności ponad 100000 jak: Warszawa, Łódź, Lwów, Kraków, Poznań i Wilno.

Pomoc Rządu polegać będzie na udzieleniu wymienionym miastom i wielkim kooperatywom spożywców specjalnych ulg frachtowych i celnych, oraz wydatnej pomocy kredytowej.

Ulgi frachtowe dotyczyć będą przesyłek zboża chlebowego, mąki, kartofli, kasz, materiału rzeźnego, mięsa, tłuszczów, cukru, węgla i drzewa, zakupionych przez Zarządy i organizacje spożywcze, przeznaczonych do dalszej rozsprzedaży w sklepach miejskich lub kooperatywach, a adresowanych do Zarządu tychże miast i do kooperatywy.

Uwolnienia od cła będą przyznawane dla niezbędnie potrzebnych artykułów (pierwszej potrzeby), sprowadzanych przez Zarządy wymienionych miast z zagranicy, a przeznaczonych do rozsprzedaży w sklepach miejskich i kooperatywach.

Pomoc kredytowa udzielana będzie miastom i kooperatywom na warunkach następujących:

A. Odnosnie do miast:

1) Z kredytu korzystać mogą tylko te z pośród wymienionych wyżej miast, które mają zorganizowaną aprowizację ludności i posiadają już odpowiednie po temu urzą-

dzenia w postaci własnych sklepów, jatek, warsztatów, piekarni, młynów, masarni, chłodni, ferm i t. p.

2) Kredyt zużytkowany zostanie:

a) na rozszerzenie posiadanych urzędzeń, względnie na uruchomienie nowych, tak aby ilość miejsc sprzedaży odpowiadała liczbie ludności miasta:

b) na zakup większej ilości towarów.

3) Wysokość kredytu zależeć będzie od rozmiaru urzędzeń aprowizacyjnych.

3) Zakłady aprowizacyjne prowadzone będą jako odrębne instytucje w myśl ustaw handlowych z osobną kasą i księgowością.

5) Miasto udzieli zapewnienia w postaci odpowiedniej uchwały Rady Miejskiej, że kredyt udzielony nie będzie wzięty na inne cele i nie zostanie przelany do kasy miejskiej.

6) Ceny sprzedażne towarów ustalane będą w wysokości cen własnego kosztu z doliczeniem niewielkich kwot na administrację i amortyzację urzędzeń.

7) Nad składami aprowizacyjnymi w miastach czuwać będzie specjalna Komisja Kontrolna, złożona najmniej z 3 radnych wybranych przez Radę Miejską po jednym z grona robotników i wolnych zawodów, mająca analogiczne uprawnienie, jak Rada Nadzorcza, ustanowiona po myśl i ustawy z dn. 29 października 1921 r. o Spółdzielniach.

8) Co do sposobu zużycia przyznanego kredytu, sposobem sprzedawania towarów, kalkulacji cen i wogóle sposobu prowadzenia zakładów aprowizacyjnych miejskie zakłady aprowizacyjne poddadzą się wszechstronnej kontroli organów Ministerstwa Skarbu, którym przysługiwac będzie prawo wglądu do ksiąg, faktur, rachunków i innych dokumentów handlowych.

9) Kredyt udzielony będzie w formie rachunku bieżącego, zabezpieczonego weksłami o dwóch co najmniej podpisach bezpośrednio w Pocztowej Kasie Oszczędności. Stopa

procentu wynosić będzie aż do zmiany 7% w stosunku rocznym.

10) Pożyczki w granicach przyznanego kredytu udzielane będą stopniowo, w miarę poczynionych przez miasto nakładów na wskazane wyżej cele aprowizacyjne.

11) W razie użycia udzielonych pożyczek na cele inne, niż wyżej wymienione, kredyt zostanie bezwzględnie zamknięty, cała zaś suma zaciągniętych pożyczek stanie się natychmiast wymagalna.

B. Odnosnie do kooperatyw.

1) Korzystać z kredytu mogą tylko związki gospodarcze spółdzielni spożywczych i kooperatywy o licznym składzie członków, wykazujące działalność szeroko zakreślona i posiadające już urzędzenia aprowizacyjne w postaci sklepów, magazynów, jatek i t. p. miejsc sprzedaży.

2) Warunki wymienione w punktach, 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10 i 11 działu A. mają zastosowanie i do organizacji spółdzielczych.

3) Ocena zdolności kredytowej spółdzielni opierać się będzie z jednej strony na danych, dostarczonych przez spółdzielnię w postaci odpisu statutu, szczegółowego sprawozdania z działalności za ostatni rok obrachunkowy, rachunku strat i zysków, wykazu członków Zarządu i Rady Nadzorczej spisu składów przez Spółdzielnię utrzymywanych, z drugiej zaś strony — na wiadomościach udzielonych przez Województwo co do zakresu działalności tejże spółdzielni, jej odpowiedzialności majątkowej oraz opinii, jakiej używa wśród ludności miejscowej.

Nadzwyczajny Komisarjat do zwalczania drożyzny podał także do wiadomości, że Rząd rozważa obecnie kwestję wstrzymania wszelkich podwyżek cen artykułów monopolowych, drzewa opałowego w lasach rządowych, frachtu kolejowego, opłat pocztowych, cel, nie zamierza wprowadzać podatku węglowego i wogóle opłat, które mogłyby wpłynąć na podwyżkę cen.

Rząd żywi nadzieję, że Zarządy miast również pójdą po wytycznej linii zwalczania drożyzny w tym kierunku i że dołożą wszelkich starań, aby opłaty gminne za prąd elektryczny, gaz, wodę, tramwaje, opłaty w reżeniach, opłaty targowe, konsumcyjne i t. p. nie były podwyższone, owszem przeciwnie obniżone, o ile tylko konjunktura na to pozwoli.

Losy ustawy o ochronie lokatorów.

Komisja prawnicza sejmu w drugim czytaniu zakończyła pracę nad ustawą o ochronie lokatorów. Został przyjęty dodatek do art. 10 według opracowania podkomisji.

W myśl tego dodatku właściciel domu ma prawo wypowiedzieć lokal celem osobistego w nim zamieszkania lub w celu umieszczenia w nim swoich dzieci, które wstąpiły w związek małżeński, lecz powinien lokatorowi zwrócić koszty przeprowadzki i dostarczyć mu mieszkania równej wartości co do obszaru, jakości i położenia dzielnicowego.

Następnie w myśl poprawki nie wolno wymówić lokalu weteranom polskich powstań narodowych, inwalidom wojennym i wdowom i sierotom po zabitych na wojnie.

Dotyczy to wojen, począwszy od 1 sierpnia 1914 r.

Jeżeli się właściciel nie sprowadzi do opróżnionego przez lokatora lokalu, w ciągu jednego miesiąca, albo jeżeli w ciągu roku odstąpi lub wynajmie ten lokal komu innemu, musi zapłacić odszkodowanie, równające się dwukrotnemu całorocznemu komornemu.

Mnożniki uchwalone przez komisję komornianą będą miały zastosowanie od 1 stycznia 1923 r. natomiast od lipca do stycznia r. 1923 będą obowiązywały następujące mnożniki: za mieszkania złożone do 6 pokoi powiększa się mnożnik 20-krotnie, za mieszkania powyżej 6 pokoi 30-krotnie, za hotele, pensjonaty i pokoje umeblowane 40-krot-

nie, zakłady przemysłowe, lokale handlowe 60-krotnie.

Podwyżki te będą obowiązywały w roku bieżącym od 1 lipca do października, natomiast od października do stycznia będą obowiązywały podwyżki następujące: tam gdzie podwyżka była 20-krotna będzie 30-krotna, gdzie 30 tam 40-krotna, gdzie 40 tam 50-krotna i gdzie 60-krotny mnożnik, tam podwyższone będzie 80-krotnie, przyczem obliczenia będą dokonywane według kursu rubia po mk. 2.16.

Podwyżki należy rozumieć w stosunku do cen komornego z roku 1914. Dalej postanowiono, że w tym okresie czasu, t. j. od lipca r. b. do stycznia roku przyszłego obowiązywać będą świadczenia przewidziane w art. 5 ustawy o ochronie lokatorów z tą zmianą, że wydatki na wynagrodzenie stróżów będą przełożone na lokatorów nie w połowie, lecz w całości, licząc od 1 kwietnia r. b.

Cała nowela ma wejść od 1-go lipca b. r. i obowiązywać będzie w całej Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego i wileńskiego. Wykonanie tej ustawy powierza się ministrowi sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych i zdrowia publicznego. Minister sprawiedliwości ogłosi całą ustawę w nowem brzmieniu. Projekt przyjęty przez komisję będzie odczytany i rozesłany członkom komisji prawniczej. Trzecie czytanie projektu ustawy rozpocznie się na najbliższem posiedzeniu, t. j. 9 b. m.

Odezwa Prezydenta Ministrów.

Amerykański Wydział Ratunkowy, którego Misja w Polsce przez 8 lata niosła pomoc dzieciom, od dnia 1 czerwca r. b. przerywa swą działalność.

W dniach wojny i przełomu gospodarczego z nią związanego dobroczynna akcja Misji, prowadzona z inicjatywy i pod kierownictwem Herberta Hoover'a, oddała Polsce

nieocenione usługi. Utrzymała ona przy życiu i zdrowiu z górą 1 1/2 miliona dzieci, zachowała Polsce całe jedno pokolenie, które mogłoby zmarnieć w ciężkich dniach klęski ekonomicznej.

Wszyscy w Polsce ze czcią wymawiają imię Hoover'a, i otaczają żywą sympatją jego rodaków, którzy działali w naszym kraju. W chwili, gdy mają oni opuścić Polskę, niech nagrodą im będzie świadomość, że praca zapoczątkowana przez nich, nie ustanie, lecz nadal prowadzona będzie własnymi siłami naszymi.

Stopniowy powrót do normalnych warunków gospodarczych i rolniczych daje nam możliwość, a nawet nakłada na nas obowiązek wzięcia na własne barki zadania, spełnianego dotychczas przez szlachetnych Amerykanów.

Przy współdziałaniu Rządu Polskiego powstała i sprawnie funkcjonuje szeroko rozgależona organizacja pod nazwą „Polsko-Amerykański Komitet Pomocy Dzieciom“; będzie on nadal prowadził akcję ratunkową, aby osłonić tysiące biednych dzieci od niedostatku i nędzy i dopomóż im, by wyrosły na dzielnych obywateli kraju.

Rząd Polski przeznaczył na ten cel duże fundusze, nie może jednak sam podjąć olbrzymiemu zadaniu. Winny mu przyjść z pomocą ciała samorządowe, a więc zarówno sejmiki powiatowe, jak i gminy wiejskie i miejskie. Ludność całego państwa powinna poprzeć akcję P. A. K. P. D., który opiera się na racjonalnych podstawach i posiada sprężysty aparat, dostosowany do objęcia pomocą wszystkich dzieci jej potrzebujących, zwłaszcza na kresach, zrujnowanych wojną i dotkniętych epidemiami. Pamiętajmy, że chodzi tu o przyszłość naszej Ojczyzny, bo tylko z dostatecznie odżywianych i zdrowych dzieci mogą wyrosnąć obywatele, zdolni do intensywnej pracy i skutecznej obrony państwa w razie potrzeby. Niech więc gminy i sejmiki nie ociągają się w dostarczaniu środków materialnych i opieki moralnej P. A. K. P. D.

Nie dopuścimy, aby akcja, prowadzona dotychczas dzięki obcym, osłabła lub zgoła upadła, gdy we własnych naszych znajdzie się rękach.

Prezydent Ministrów

(—) Antoni Ponikowski

Warszawa, dn. 7 maja 1922 r.

Kronika miejska.

— **Godziny obowiązujące w handlu sklepowym.** D. 1. b. m. w południe pod przewodnictwem wiceprezydenta Stupnickiego odbyło się zebranie w sprawie określenia godzin w handlu. Obecni byli: inspektor pracy pan Wojtkiewicz, przedstawiciele stowarzyszeń, związków i cechów oraz przedstawiciele przemysłu i handlu wielkiego i drobnego.

Po dyskusji uchwalono następujące godziny handlu w sklepach:

Sklepy branży kolonialno-winnej, włóknistej, hurtowej i detalicznej, galanteryjnej w halach i zakłady fryzjerskie otwarte będą od 9-ej do 7-ej.

Piekarnie i sklepy rzeźnicze od 7-ej do 5-ej wiecz.

Sklepy kolonialne, materiałów piśmiennych i księgarnie od 8-ej do 6-ej, masarnie od 11-ej rano do 9-ej wiecz., mieszańce, z wyrobami masarskimi i mięsami, od 8-ej do 6-tej wieczorem.

— **Stypendja dla szkoły morskiej w Tczewie.** Magistrat m. Łodzi uchwalił ustanowić dwa stypendja w szkole dla oficerów marynarki handlowej w Tczewie w wysokości 120 tysięcy Mk. rocznie, z prawem pierwszeństwa dla łodzian.

— **Podwyższenie zapomogi dla Straży Ogniowej.** Magistrat m. Łodzi postanowił wystąpić do Rady Miejskiej z wnioskiem o podwyższenie subsydjum dla Straży Ogniowej.

— **Rozpoczęcie robót kanalizacyjnych.** Magistrat m. Łodzi przy-

stępując do skanalizowania i uregulowania rzeki Łódki.

Roboty powierzone zostały grupie wytwórczej robotników ziemnych.

— **Z Komisji Teatralnej.** Magistrat na posiedzeniu w dniu 20-go b. m. zatwierdził kandydata c. p. Henryka Barwińskiego, reżysera Teatru Miejskiego we Lwowie, na stanowisko dyrektora Teatru Miejskiego w Łodzi.

W związku z powyższym, Komisja Teatralna zamierza zaprosić na konferencję przedstawicieli miejscowej prasy. Wskatek wyjazdu członków Magistratu na Zjazd Związku Miast, mający się odbyć 24 — 27 b. m., konferencja odbędzie się w pierwszych dniach czerwca.

— **Dodatkowe szczepienie ospy.** Wydział Zdrowotności Publicznej na skutek otrzymanych licznych zgłoszeń, w przedmiocie szczepienia ospy ochronnej, od rodziców, którzy z asprawiedliwionych przyczyn nie zdążyli poddać szczepienia swych dzieci, postanowił, poczynając od dnia 3-go czerwca r. b. tylko na jednej stacji przy ul. Plac Wolności № 14, wyłącznie w soboty o godz. 8-cj do 10-cj rano, przypuszczalnie w ciągu 3-ech tygodni, urządzić dodatkowe szczepienie ospy ochronnej.

Zwraca się tedy uwagę osób zainteresowanych, iż po upływie tego terminu rodzice nieszczepionych dzieci przedstawieni zostaną do bezwzględnej kary i odpowiedzialności sądowej.

— **Danina.** Dn. 26 ub. m. upłynął termin wpłacania drugiej raty daniny od nieruchomości i patentów. Z dnem 27 b. m. pobiera się 5 proc. od zaległości drugiej raty i 10 proc. niezależnie od pierwszej raty. Przywiązano już do przymusowego ściągania nie zapłaconych dotychczas rat.

W dniu 20 ub. m. skończył się termin płacenia drugiej raty od lokali i z dnem 30 ub. m. rozpoczęło się egzekwowanie tej raty wraz z odsetkami.

Redukcja kas daninowych.

Z dniem 30 ub. m. ilość kas daninowych została zredukowana do trzech.

Płatnicy pierwszego urzędu skarbowego płacą daninę w kasie likwidacyjnej № 1 (Plac Wolności 14). Kasa ta przejmując działalność pierwszego, drugiego i trzeciego okręgu.

Płatnicy II urzędu skarbowego wpłacają daninę w kasie № 2 (Plac Wolności 2). Kasa ta odpowiada numerom kas 4, 5 i 7.

Płatnicy III urzędu skarbowego płacą daninę w kasie likwidacyjnej № 3, odpowiadającej poprzednim kasom № 7, 8 i 9.

Wpływ daniny w ostatnich dniach zwiększył się trochę, lecz wciąż jeszcze samy wpłaconej daniny nie odpowiadają obowiązującej Łodzi daniny. W dalszym ciągu ilość kas daninowych ulegać będzie zmniejszeniu, natomiast zwiększone zostaną czynności urzędu sekwestracyjnego.

Z życia miast polskich.

Poszanowanie zabytków.

Magistrat lubelski odmówił prośbie właścicieli posesji przy ul. Nowej o udzielenie pozwolenia na nadbudowanie 3-go piętra nad istniejącym domem dwupiętrowym. Jako naczelnym argument odmowy wysunięto, że kamienica ta znajduje się w bliskości starożytnej budowli — „bramy krakowskiej“, a przez wzniesienie na niej trzeciego piętra, cały wygląd tej partji zabudowań pod względem estetycznym i historycznym zostałby zatracony. Ze względów zatem czysto konserwatorskich, utrzymanie całej połąci budowli, istniejących przy bramie krakowskiej, musi być zachowane w istniejącym stanie.

Z pabjanickiej Rady miejskiej.

Rada Miejska upoważniła Magistrat do zaciągnięcia na budowę gmachu szkół powszechnych w Polskim Banku Komunalnym w Warszawie pożyczki długoterminowej w 6% obligacjach do wysokości 30.000.000 mk.

Treść numeru 23-ego:

Ochrona lokatorów i budowa mieszkań zagranicą.

Dział Sprawozdawczy.

Protokół konferencji zwołanej przez Magistrat m. Łodzi z polecenia Nadzwyczajnego Komisarza do zwalczania drożyzny w sali obrad Rady Miejskiej w dniu 18 maja 1922 roku.

Obwieszczenia i okólniki.

Okólnik № 17. w sprawie przekazania Kasie Cnorych m. Łodzi opieki lekarskiej nad ogółem pracowników miejskich.

Przepisy o udzielaniu urlopów pracownikom miejskim m. Łodzi.

Walka z drożyzną. — Losy ustawy o ochronie lokatorów — Odezwa Prezydenta Mi.

Kronika miejska.

Z życia miast polskich.

Licytacje przymusowe.

Dnia 7 czerwca 1922 r. od godz. 9-ej rano odbędą się licytacje przy ul:

Kamienna 12, szafa, Drewnowska 26, krzesło, Drewnowska 28, stół, Franciszkańska 52, kredens, Konstantynowska 24, stół i krzesła, Kilińskiego 86, zegar, Kilińskiego 48, krzesła, Konstantynowska 28, krzesła, Nowomiejska 21, krzesło, Kielma 32, komoda, Kilińskiego 51, szafka, Brzezińska 61, zegar, N-Cegielniana 17, stół, Zgierska 13, zegar, Brzezińska 82, lustro, Głowacka 12, kapa, Marysińska 33, kapa, Marysińska 32-38, kapa, Spacerowa 18, kapa, Spacerowa 8, kapa,

Dnia 8 czerwca 1922 r. od godz. 9 ej rano odbędą się licytacje przy ul.:

Zakątna 61, krzesło, Wólczńska 43, krzesło, Pańska 85, szafa, Kopernika 13, komoda, Sz. Pabjanicka 12, waga, 6-go Sierpnia 2, szafa, Rzgowska 73, waga, Kopernika 17, szafa.

Ogłoszenie.

Kontroler Urzędu Mieszkaniowego p. Antoni Konarzewski zagubił legitymację № 16/4979/21-I/, wydaną mu w dniu 16 listopada 1921 roku przez Wydział Prezydjalny Magistratu m. Łodzi

Powyższy dokument niniejszym unieważnia się. —

Magistrat m. Łodzi.

Wydawnictwo Zarządu Miasta Łodzi.

Odbito w tłoczni B-ci Holcman w Łodzi ul. Zawadzka № 7.